

SKARABORGS BAROMETER

compassen

KOMMUNRAPPORT
SKARA

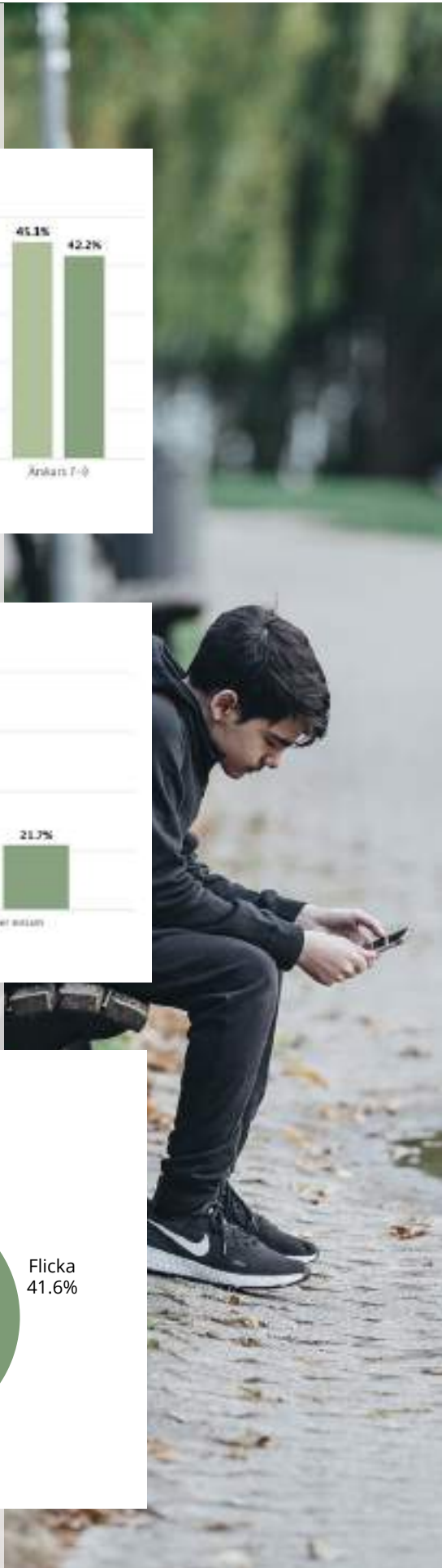
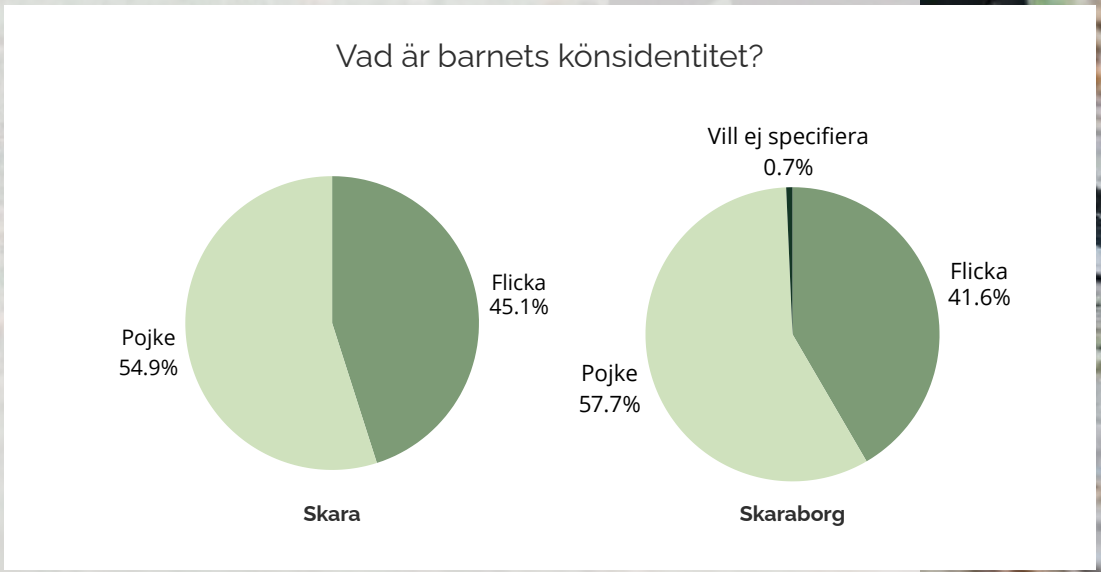
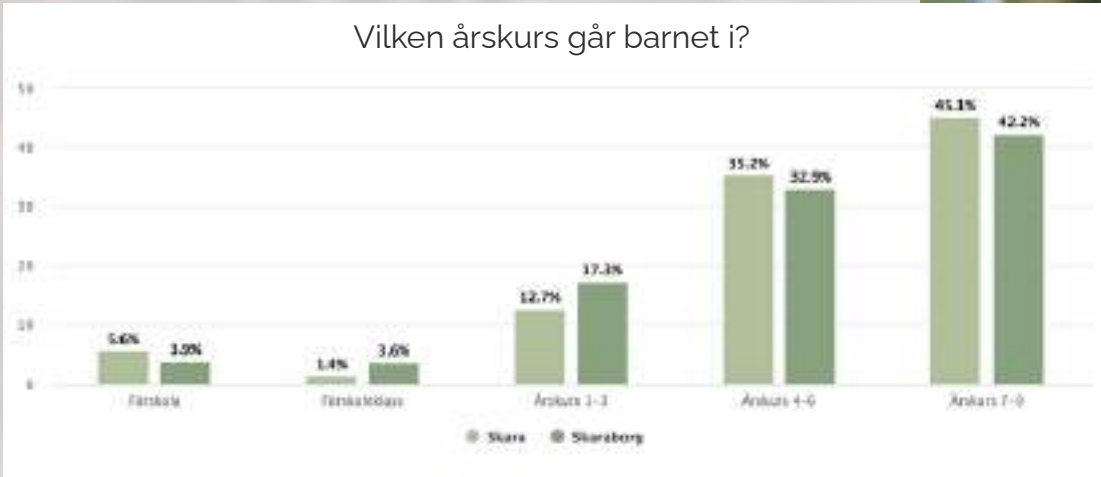
BAKGRUND

Compassen Skaraborg har i över 20 år regelbundet kartlagt familjer där barn lever med psykisk ohälsa. Dessa uppföljningar har gett en unik inblick i barns vardag och varit ett viktigt underlag för utveckling av stöd och insatser. Den här undersökningen är den senaste i raden och genomförs inför valet 2026, med ambitionen att ge beslutsfattare ett tydligt och aktuellt kunskapsunderlag om barns livsvillkor i Skara. Totalt har 1 017 vårdnadshavare i Skaraborg svarat, varav 71 i Skara.

Vi är särskilt glada över att så många vårdnadshavare i Skara har valt att dela med sig av sina erfarenheter. Tillsammans ger svaren ett värdefullt underlag som gör det möjligt att bättre förstå barns vardag – och att använda denna kunskap för att utveckla och stärka Skaras välfärdstjänster för barn och familjer.

Sammantaget ger undersökningen en konkret och nyanserad bild av barns livsvillkor i Skara. De erfarenheter som delas här skapar ett unikt kunskapsunderlag för lokalt utvecklingsarbete och ger bättre förutsättningar att fatta träffsäkra beslut, utforma rätt stöd i rätt tid och långsiktigt stärka villkoren för barn som lever i utsatta situationer.

SKOLA

Skolan som livsmiljö

Skolan är en central arena i barns liv för lärande, relationer och känslan av sammanhang. För barn som redan kämpar med sitt mående kan skolan bli antingen en skyddsfaktor eller en ytterligare belastning. Resultaten för Skara ger en samlad bild av hur skolvardagen upplevs av vårdnadshavare och visar flera mönster som skiljer sig från Skaraborg i stort. För att tydliggöra jämförelserna slås svaren i analysen samman till positiva, neutrala och negativa omdömen.

Skoltrivsel

När svaren vägs samman framträder en mer utmanande bild i Skara än i Skaraborg som helhet. Färre barn upplevs ha en tydligt positiv skoltrivsel, samtidigt som en större andel beskrivs ha negativa upplevelser. Andelen neutrala svar är också relativt stor. Mönstret tyder på att många barn i Skara inte upplever skolan som en stabil trygghetsfaktor i vardagen.

Stöd i undervisningen

I frågan om stödet i undervisningen syns ett liknande mönster. Den positiva bedömningen är något svagare i Skara, medan fler vårdnadshavare uppger att stödet fungerar mindre bra. Samtidigt placerar sig en betydande grupp i mittenläget. Detta indikerar att stödet inte upplevs som konsekvent, och att vissa barn riskerar att inte få tillräckliga anpassningar i sin skolsituation.

Frånvaro

Resultaten visar att problematisk frånvaro är något mer framträdande i Skara. Färre barn beskrivs som helt närvarande, medan fler har haft återkommande eller längre perioder av frånvaro. Det pekar på en grupp barn med skör skolnärvaro över tid, vilket kan påverka både lärande och social utveckling.

Elevhälsa

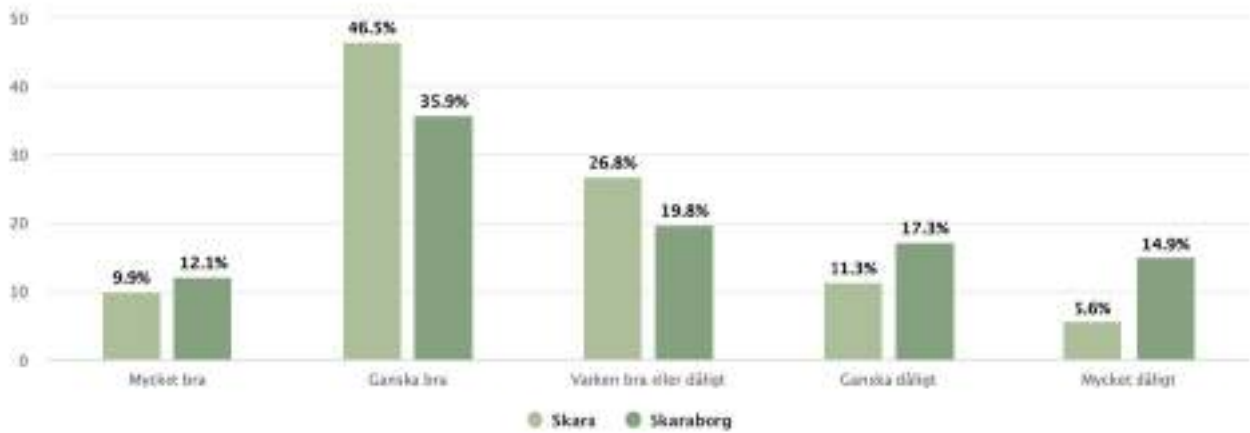
Upplevelsen av elevhälsans stöd är mer återhållsam i Skara jämfört med Skaraborg. Färre beskriver stödet som tydligt positivt och en större andel placerar sig i neutrala eller negativa bedömningar. Samtidigt tyder resultaten på att elevhälsan inte alltid upplevs som fullt ut integrerad i barnets stöd, vilket kan skapa osäkerhet kring tillgänglighet och samordning.

Samlad bild

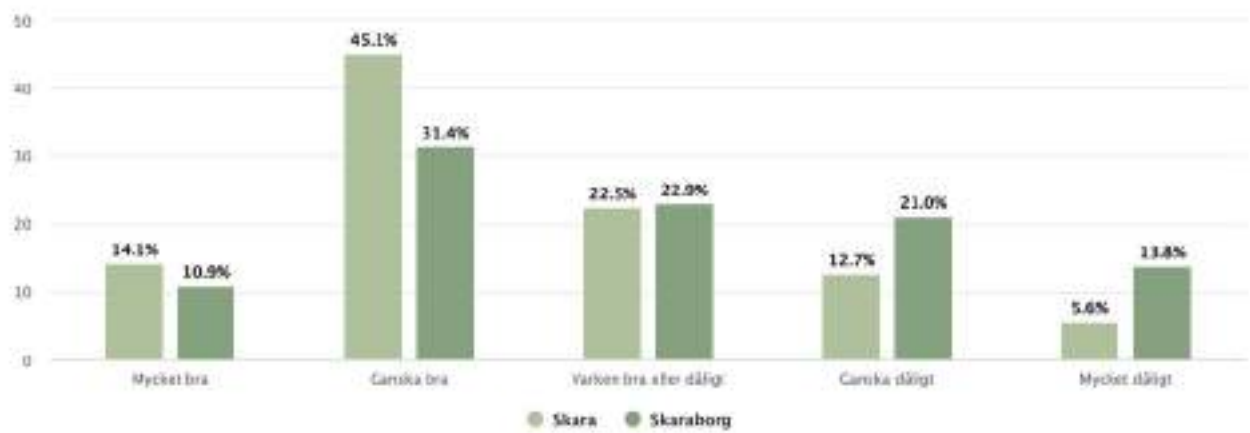
Tillsammans tecknar resultaten en sammanhållen bild:

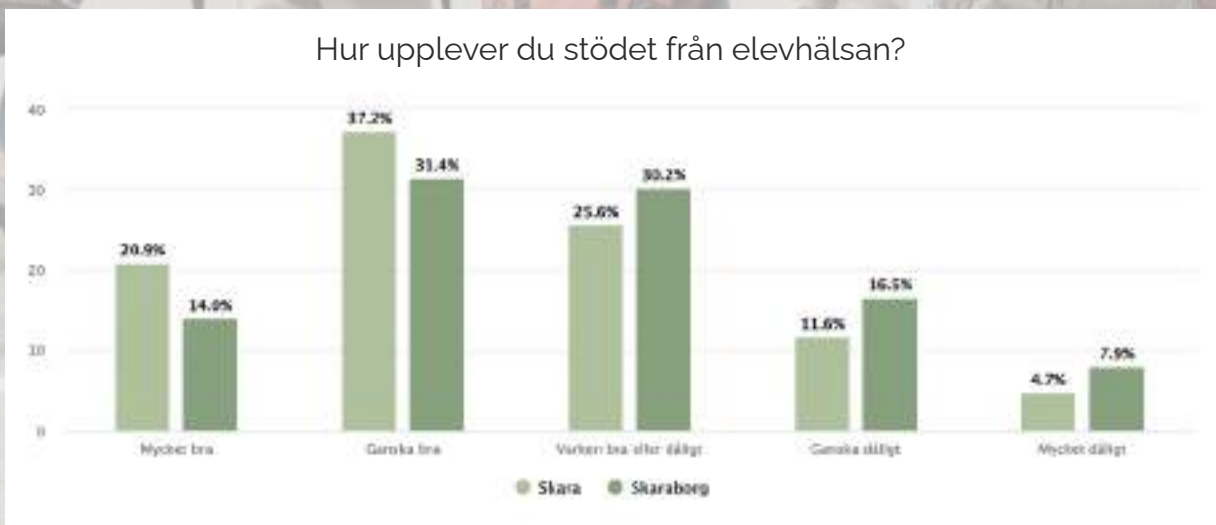
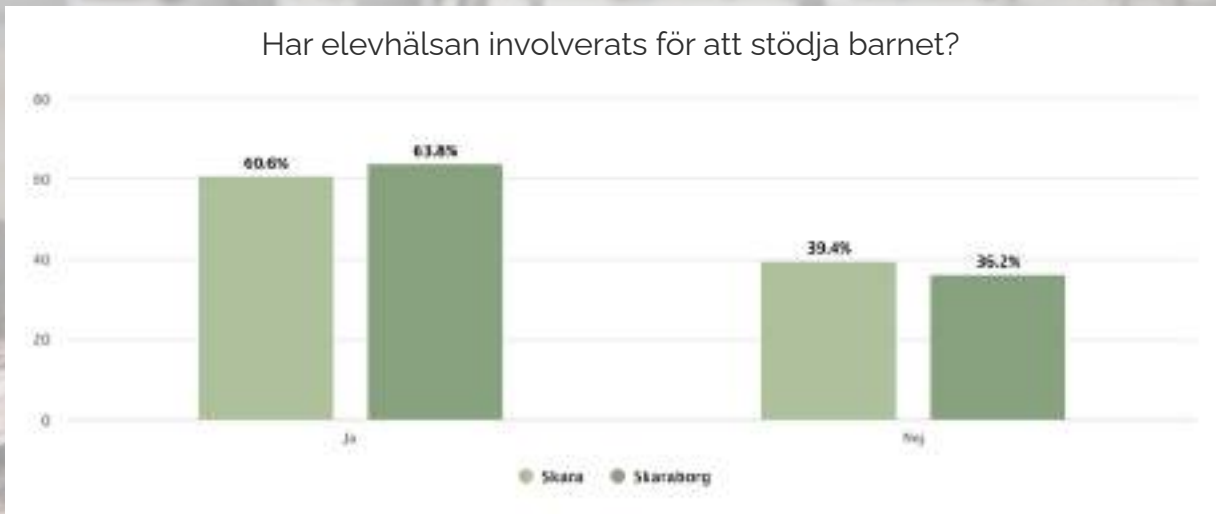
- Färre barn i Skara upplevs ha en tydligt positiv skoltrivsel
- Stödet i undervisningen beskrivs oftare som otillräckligt eller otydligt
- Problem med frånvaro framstår som mer påtagliga
- Elevhälsans stöd upplevs som mindre konsekvent
- Sammantaget pekar resultaten på behov av stärkt skolnära stöd

Hur upplever du att ditt barn trivs i skolan?

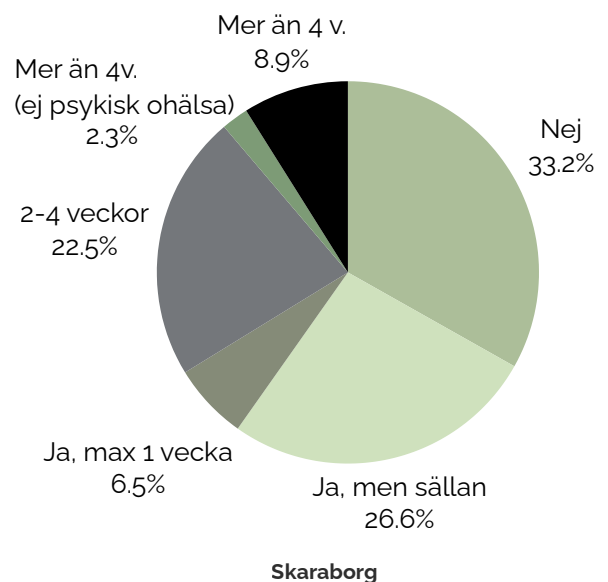
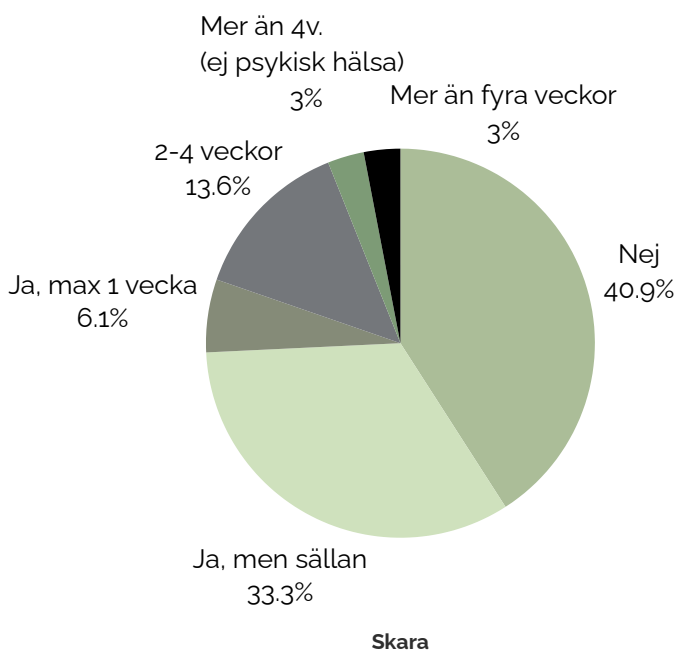

Hur bra fungerar stödet i undervisningen för ditt barn?

Har barnet varit frånvarande av andra skäl än sjukdom eller ledighet de senaste året?

SOCIALTJÄNSTEN

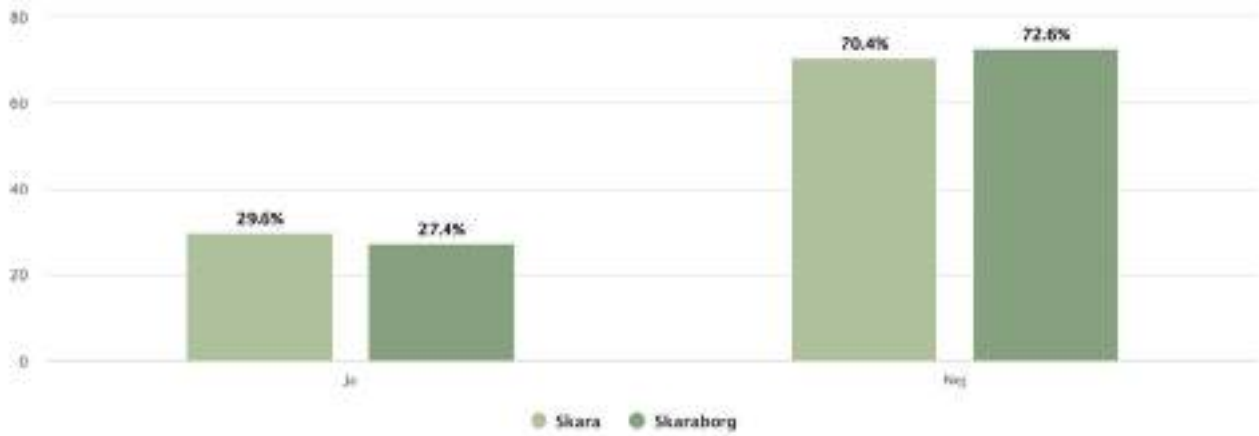
När det gäller socialtjänstens involvering i frågor som rör barnets psykiska ohälsa ligger Skara nära genomsnittet i Skaraborg. En mindre del av vårdnadshavarna uppger att socialtjänsten varit involverad, medan majoriteten inte haft någon kontakt i dessa frågor. Skillnaderna mellan Skara och Skaraborg är små, vilket tyder på en liknande nivå av kontakt med socialtjänsten.

För att tydliggöra bilden slås svaren om hur stödet upplevs samman till positiva, neutrala och negativa omdömen. Här framträder ett mer nyanserat mönster i Skara. Bland dem som haft kontakt beskriver en betydande andel stödet som positivt, samtidigt som det också finns vårdnadshavare som upplever brister. Jämfört med Skaraborg ligger Skara nära helhetsbilden, men med en något större spridning i upplevelser. Det indikerar att stödet fungerar väl för vissa familjer, medan andra upplever att insatserna inte fullt ut möter behoven.

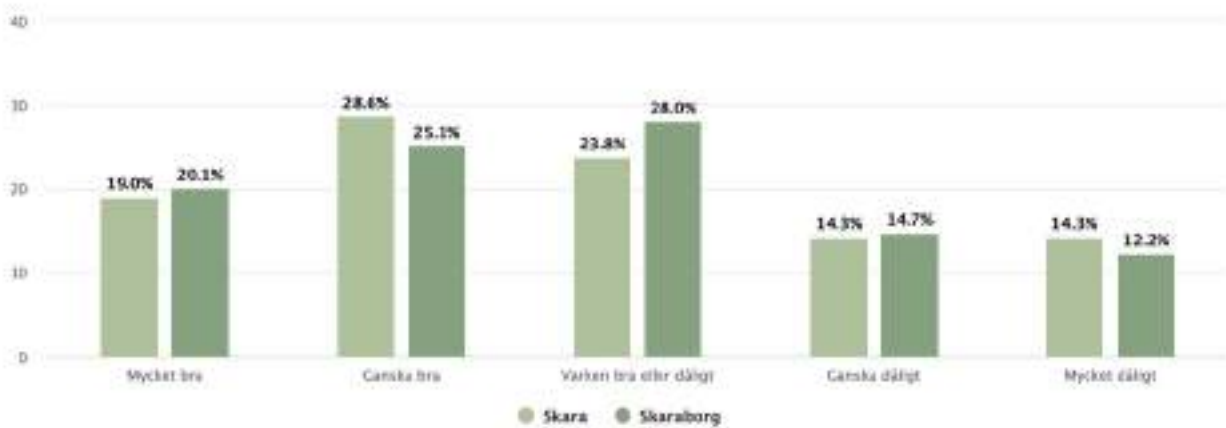
Sammantaget pekar resultaten på att socialtjänsten i Skara har en etablerad roll för de familjer som får stöd, men att många barn med psykisk ohälsa aldrig kommer i kontakt med verksamheten. Detta väcker frågor om hur tidiga behov fångas upp och hur vägarna in till stöd kan göras tydligare och mer tillgängliga för familjer.

Har socialtjänsten varit inblandad i frågor som rör barnets psykiska ohälsa?

Hur upplever du stödet från socialtjänsten?

VÅRD CENTRAL

Bland dem som haft kontakt med vårdcentralen är de positiva omdömena högre än i Skaraborg och de negativa högre än i Skaraborg. Vårdcentralen är för många familjer den första vägen in till stöd kring barnets psykiska mående.

I Skara visar resultaten att den vägen inte upplevs lika tydligt av alla familjer.

Andelen som uppger att UPH har hjälpt barnet är i nivå med Skaraborg. Andelen som uppger att de inte vet vad UPH är är högre än i Skaraborg.

Det visar att det första stödet fungerar olika väl beroende på familjens behov och erfarenheter. UPH är en del av det tidiga stödet inom primärvården och behöver därför vara lätt att förstå och nå.

När omdömena om hjälpen från UPH vägs samman är de positiva bedömningarna högre än i Skaraborg och de negativa lägre än i Skaraborg.

Det ger sammantaget en delad bild av det första stödet i Skara.

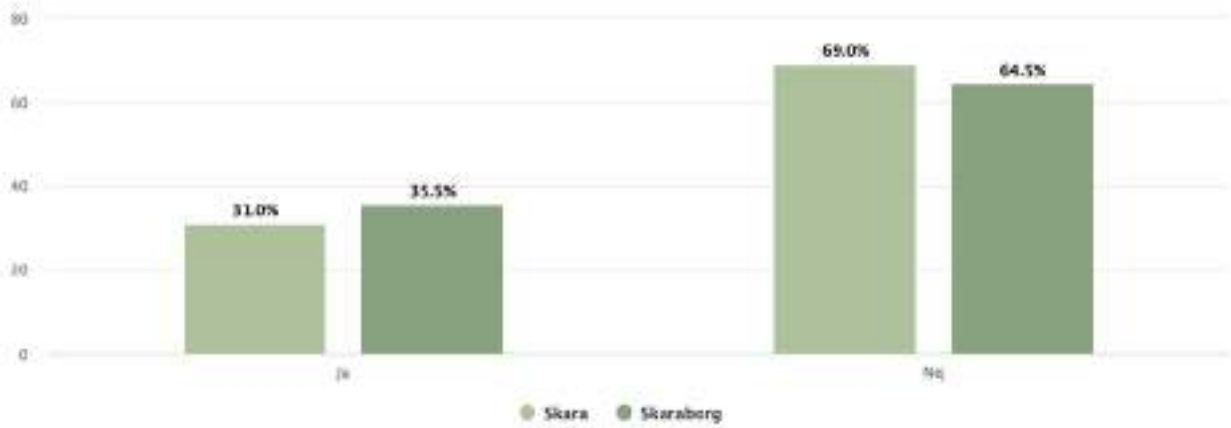
Sammantaget pekar resultaten på behov av bättre information, större tydlighet och ett mer sammanhållet första stöd kring barnets psykiska mående i Skara.

För Skara understryker detta hur viktigt det är att det första stödet upplevs som begripligt, tillgängligt och tryggt när familjer söker hjälp.

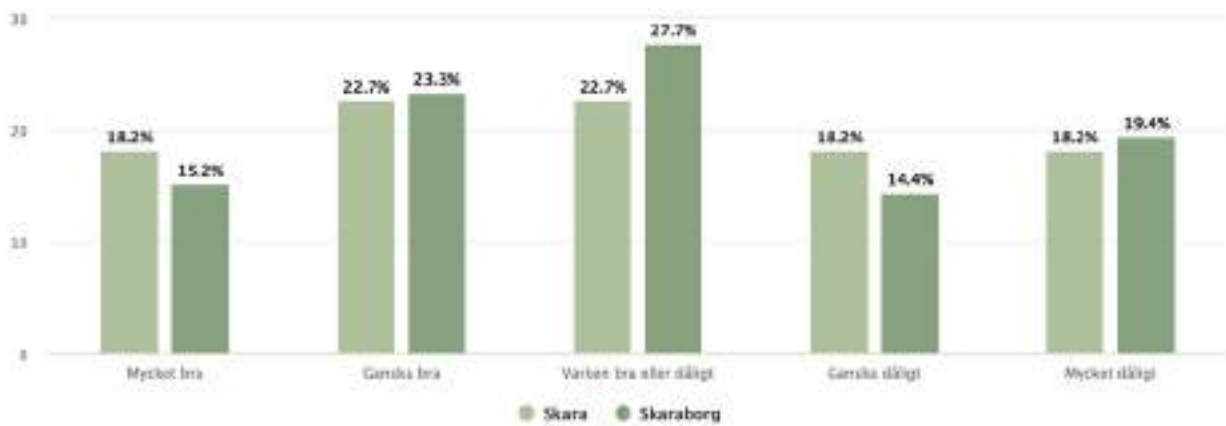

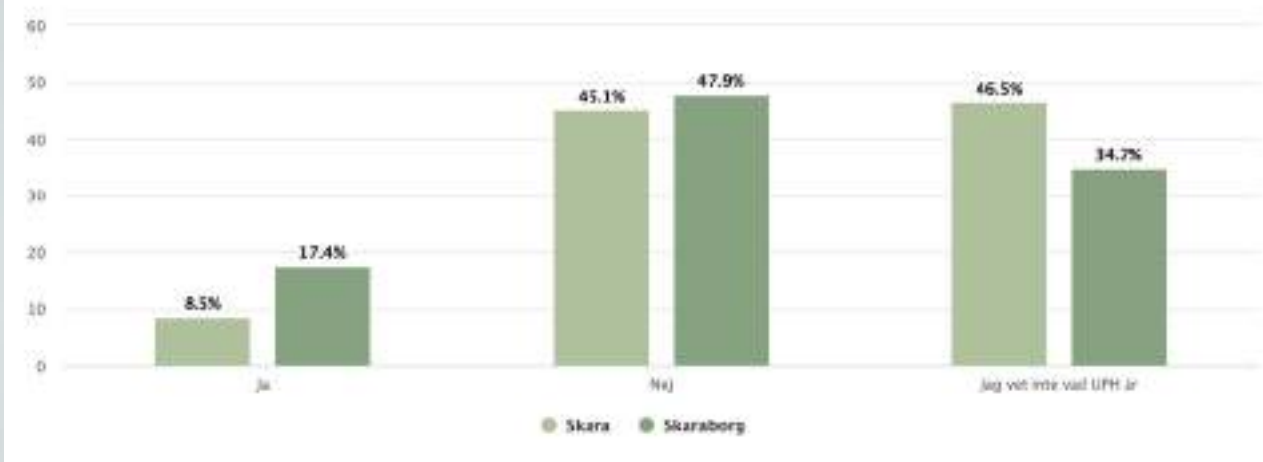
Har du haft kontakt med vårdcentralen kring barnets psykiska ohälsa?

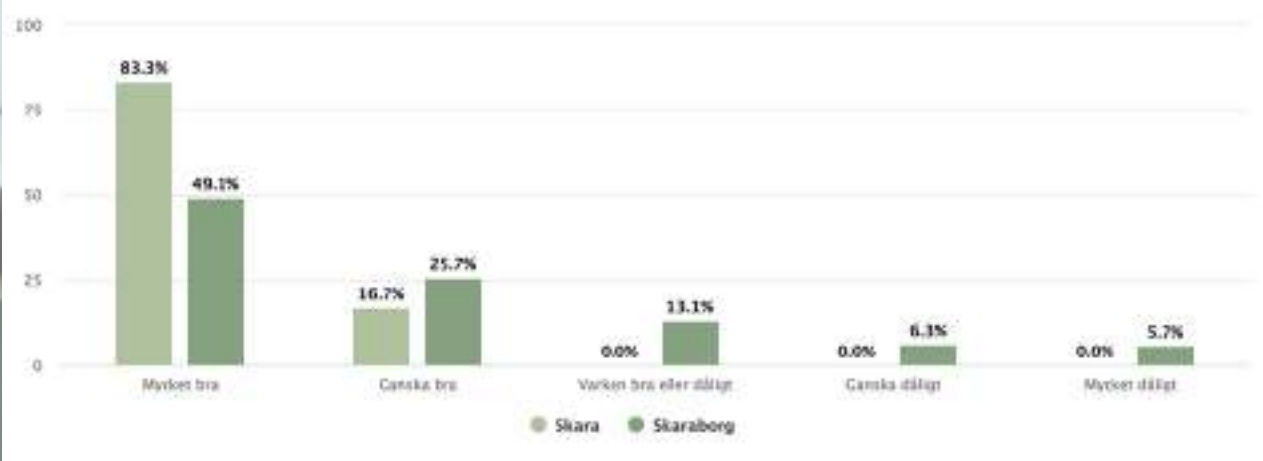
Hur upplevde du stödet från vårdcentralen?

Har Ungas Psykiska Hälsa (UPH) hjälpt barnet?

Hur vill du betygsätta hjälpen från UPH?

BUP

BUP är en avgörande del av stödet för många familjer när barnets psykiska ohälsa kräver specialistinsatser. Andelen som uppger att barnet fått hjälp från BUP är lägre än i Skaraborg. Det visar hur stor betydelse tillgången till rätt hjälp har för familjer i Skara.

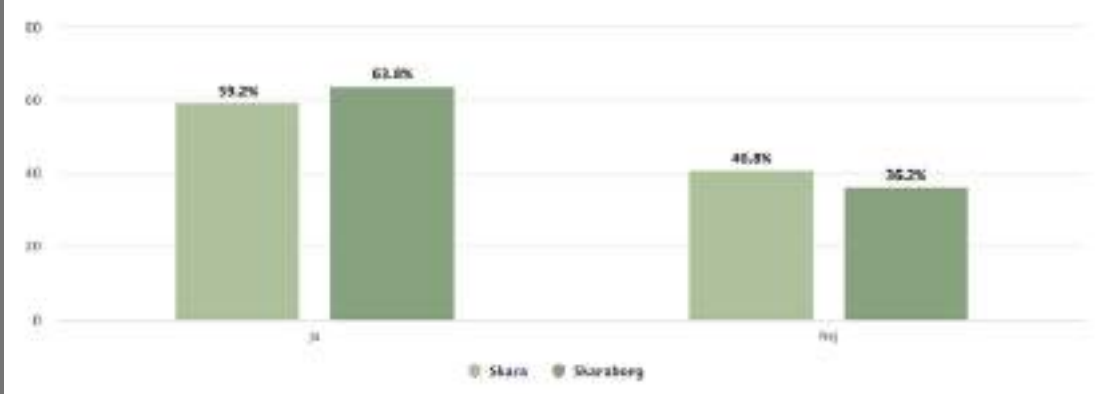
När familjer får kontakt med rätt hjälp kan det göra stor skillnad i vardagen. När omdömena om hjälpen från BUP vägs samman är de positiva bedömningarna i nivå med Skaraborg och de negativa lägre än i Skaraborg. Det pekar på att hjälpen fungerar väl för vissa familjer men inte upplevs lika hjälpsam eller förutsägbar av alla.

Det ger sammantaget en övervägande positiv bild av stödet från BUP i Skara. Det gör frågan om tillgänglighet, tydlighet och kontinuitet central för familjer i Skara. För Skara understryker detta behovet av att specialiststödet upplevs som tillgängligt, tydligt och likvärdigt när familjer behöver det som mest.

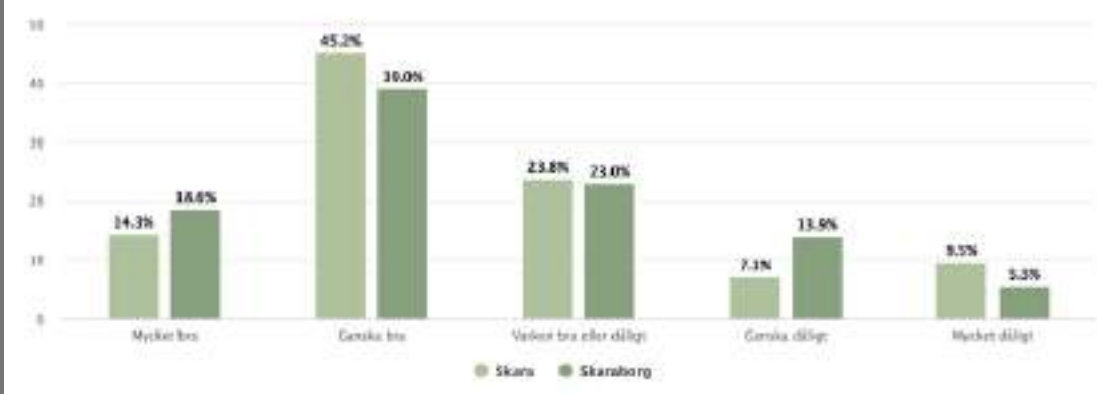

Har Barn-och ungdomspsykiatrin (BUP) hjälpt barnet?

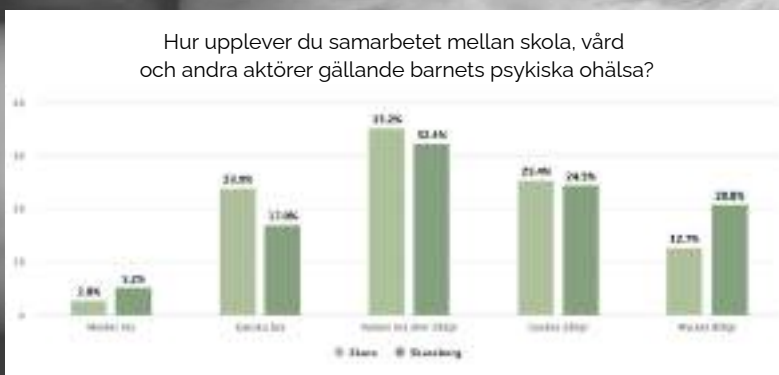
Hur vill du betygsätta hjälpen från BUP?

SAMORDNING

I frågorna om samverkan mellan skola, vård och andra aktörer framträder en bild av viss osäkerhet i Skara, som i stora delar liknar Skaraborg i övrigt. För att tydliggöra tolkningen slås svaren samman till positiva, neutrala och negativa omdömen. En stor andel placerar sig i mittenläget, vilket tyder på att samarbetet inte alltid upplevs som tydligt fungerande, men heller inte som genomgående bristfälligt. Samtidigt finns vårdnadshavare som beskriver samverkan som otillräcklig, vilket pekar på variation i hur stödet upplevs.

När det gäller samordnad individuell plan (SIP) ligger Skara nära Skaraborg i hur vanligt det är att ha haft en plan. En betydande andel uppger att de inte haft SIP, och en mindre grupp känner inte till vad SIP innebär. Bland dem som haft en plan är omdömena blandade. Många placerar sig i det neutrala läget, medan både positiva och mer kritiska upplevelser förekommer. Detta indikerar att SIP inte alltid upplevs som ett tydligt stöd i praktiken.

Sammantaget pekar resultaten på att samordning inte konsekvent upplevs som en bärande del av stödet runt barnet. För vissa familjer kan kontakterna mellan olika aktörer framstå som fragmenterade eller otydliga, vilket riskerar att lägga ett stort samordningsansvar på vårdnadshavarna själva. Det understryker behovet av tydligare strukturer, information och uppföljning för att skapa ett mer sammanhållet stöd.

KONSEKVENSER FÖR HELA FAMILJEN

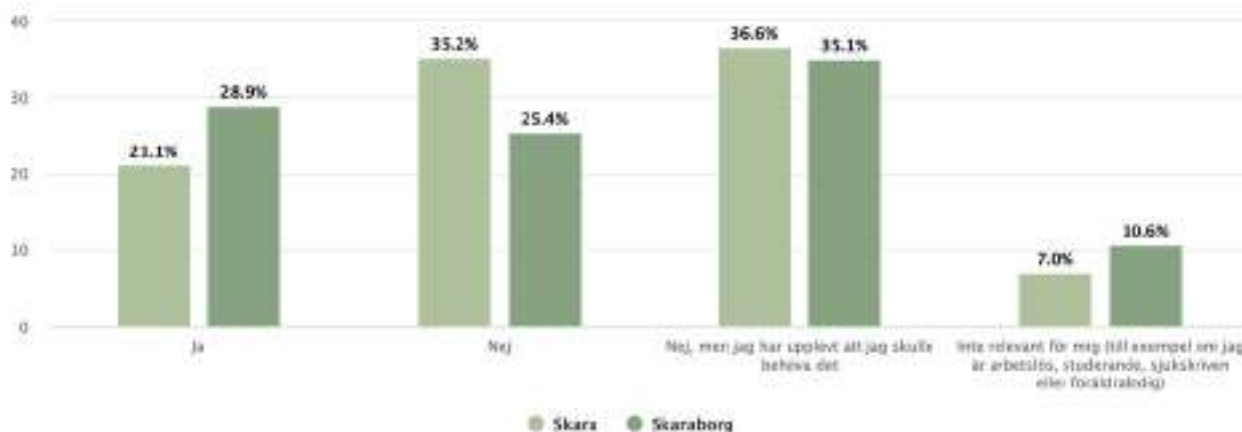
Resultaten visar att barnets psykiska ohälsa får tydliga konsekvenser för vårdnadshavarnas arbetsliv i Skara, på en nivå som ligger nära bilden för Skaraborg i stort. En del vårdnadshavare uppger att de faktiskt har minskat sin arbetstid, medan en betydande andel anger att de upplevt ett behov av att göra det utan att det blivit av. Detta pekar på ett latent tryck i familjernas vardag.

Andelen som svarar att frågan inte är relevant kan spegla olika livssituationer, exempelvis att vårdnadshavaren inte förvärvsarbetar, men resultaten visar sammantaget att arbetslivet ofta påverkas.

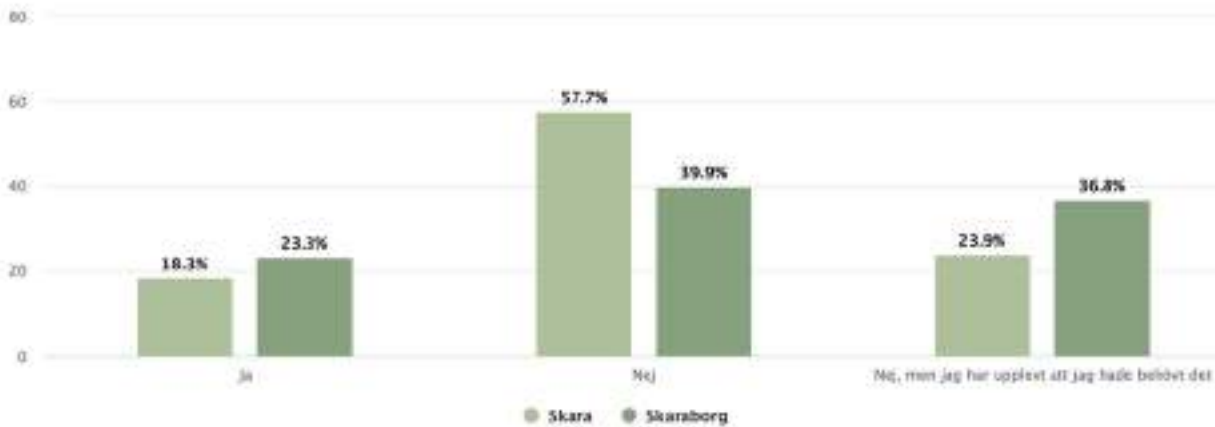
Ett liknande mönster syns i frågan om sjukskrivning kopplad till utmattning. Skara ligger nära Skaraborg i hur många som faktiskt varit sjukskrivna, samtidigt som flera uppger att de upplevt ett behov av sjukskrivning utan att det blivit av. Detta indikerar att många vårdnadshavare fortsätter bära en hög belastning trots påverkan på den egna hälsan.

Sammantaget visar resultaten att konsekvenserna av barns psykiska ohälsa sträcker sig långt bortom barnet självt. Arbete och hälsa påverkas, vilket kan skapa en långvarig belastning för familjen. Det understryker behovet av tidiga insatser, avlastning och stöd som omfattar hela familjens situation.

Har du minskat din arbetstid på grund av barnets psykiska ohälsa?

Har du varit sjukskriven på grund av utmattning relaterad till barnets psykiska ohälsa?

FRAMTID

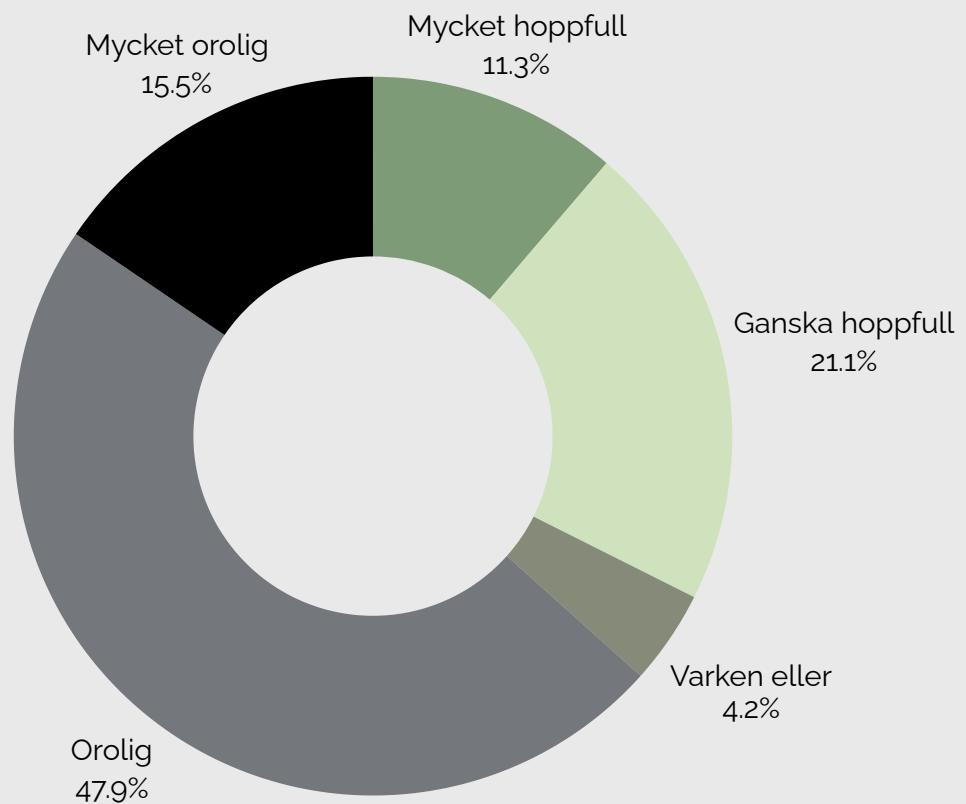
I frågan om hur vårdnadshavare i Skara känner inför sina barns framtid ligger bilden nära den för Skaraborg som helhet. Skillnaderna är små. Det som framträder tydligast är den samlade nivån av oro. En stor andel beskriver att de känner oro eller stark oro inför framtiden, medan andelen som uttrycker tydlig hoppfullhet är mindre. Mönstret visar att många familjer befinner sig i en situation präglad av osäkerhet kring barnets fortsatta utveckling.

För att tydliggöra tolkningen slås svaren samman i tre grupper: oro, neutralt och hopp. När "orolig" och "mycket orolig" vägs ihop framträder en tydlig tyngdpunkt mot oro, medan de hoppfulla svaren utgör en mindre del. Detta indikerar att framtidstro är en utmaning för många familjer där barn kämpar med sitt psykiska mående, och att osäkerheten ofta är en del av vardagen.

Oro för framtiden är ett brett mönster bland dessa familjer och pekar på behovet av tillit till samhällets stödstrukturer. För att framtidstro ska kunna växa behöver skola, vård och stöd upplevas som tillgängliga och fungerande. Skolan spelar här en central roll som vardagsarena där relationer, självkänsla och framtidsbilder formas. En fungerande skolmiljö kan bidra till ökad trygghet och stärkt framtidstro, vilket resultaten tydligt pekar på.

HUR KÄNNER DU INFÖR DITT BARNNS FRAMTID?

Compassen har genomfört kartläggningar i alla Skaraborgs kommuner. Den här rapporten bygger på erfarenheter från Skara invånare kring psykisk ohälsa och samhällets stöd. Compassens brukarpanel i Skara är en viktig resurs i arbetet med att samla in och förstå hur stödet upplevs i vardagen. Panelen har en unik lokal bild av behov, brister och fungerande lösningar. Skaras brukarpanel står redo att vara en aktiv samverkanspartner för kommunen i arbetet med att utveckla och stärka insatser inom psykisk hälsa.

Läs mer: compassen.se
Kontakt Skara: skara@compassen.se